

Recenze

Nová učebnice z oblasti lidských práv a bezpečnosti
(Zoubek, V. *Lidská práva - globalizace - bezpečnost*. Plzeň:
Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, 510 s., ISBN
978-80-7380-026-0)

Širšímu okruhu zasvěcenců, zejména doktorandům doktorského studijního programu proponovaného na Policejní akademii České republiky v Praze, ale též subsidiárně studentům právnických fakult a Policejní akademie ČR v Praze pro předmět „Úvod do studia lidských práv“, samozřejmě i pro čtenáře našeho odborného časopisu Kriminalistika, jakož i dalším zájemcům, je určena monografie od doc. JUDr. Vladimíra Zoubka, CSc., která se týká vstupu do problému globalizace lidských práv včetně futurologických úvah v oblasti prognózy světového vývoje bezpečnosti.

Strukturálně se recenzovaná monografie dotýká v části A různých aspektů globalizačních tendencí v objektivní realitě jak právní, tak bezpečnostní. Stručně charakterizuje ekonomickou podstatu globalizace, globální sociální polarizaci, informační technologii a vznik informační společnosti (zmenšování světa, informační války, včetně organizovaného zločinu v informační společnosti), demografickou revoluci (postupující urbanizaci a vznik unifikovaných globalizovaných aglomerací), globální ekologickou krizi, problémy globální výživy (hlad a contrario obezita) a krizi světového zdraví, globální antropologické procesy (včetně nacionalismu a multikulturální gramotnost), světové náboženské systémy v podmínkách predikce civilizačních zlomů, šíření globální kultury zejména amerikanismu, globální směry migrace obyvatelstva a tranzitní kriminalitu včetně

globálního organizovaného zločinu (s akcentem na globální terorismus, globální narkobyznys a specifický problém míry korupce). V závěru části A se autor pokouší charakterizovat globální politický a vojensko-politický pohled na svět včetně poznámek o absenci efektivní instituce globálního řízení a o kvalitě právních systémů vybraných států a globální spravedlnosti.

Kapitola druhá v části A se dotýká prognóz vývoje globálního libertanismu (Konec historie a poslední člověk) a kontroverzního multikulturalismu (Střet civilizací a boj o nový světový pořádek v podmínkách čtvrté světové války). Autor se zamýšlí nad perspektivou univerzalizace západní liberální demokracie v podmínkách nereálnosti „konce historie“ v konfrontaci „střetů civilizací“, který je umocněn globalizací. Všímá si amerického globálního pohledu na svět, integrací Evropy, architekturou a bezpečností Evropy včetně pěti scénářů pro Evropu a tří scénářů pro Českou republiku. Tyto své úvahy konfrontuje s aktualizací recentní strategické koncepce Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), s bezpečnostní strategií ČR a dalšími relevantními skutečnostmi. Proces univerzality lidských práv ve vesternalistickém pojetí naráží na multikulturální přístupy nejen v oblasti islámské právní civilizace, ale též i na nové jevy v oblasti konfuciánského (též taoistického a buddhistického právního okruhu Středu světa), hindského právního prostředí, japonské právní civilizace, jakož i aspektů subsaharské právní oblasti a právního okruhu latinsko-karibského.

Část B jest konstitucionálním pohledem na bezpečnost státu. Autor vymezuje bezpečnost státu na pozadí ústavního zákona o bezpečnosti České republiky (úst. zákon č. 110/1998 Sb. v platném znění) včetně analýzy subjektů zajišťujících bezpečnost podle právního řádu ČR.

Kapitola druhá části B se pouze zmiňuje o nástinu tezí bezpečnostní doktríny (především z pohledu vnitřních věcí a vnitřní bezpečnosti) tak jak byla koncipována (např. prof. Musilem) po roce 1989 až po rozpad České a Slovenské Federativní Republiky na nástupnické státy. Podstatnou součástí této úvahy je přímý odkaz na Bezpečnostní strategii České republiky, která je uvedena v Příloze č. 2.

Část C se dotýká pozitivně-právního rozboru současného stavu nejen dodržování lidských práv, ale zejména též ústavně-právních konsekvencí. Autor rozebírá Listinu základních práv a svobod s evropeizačními náhledy a ústavně-procedurální pohyby v právní realitě. Tato část monografie tvoří osu českého ústavního vymezování nejen fundamentálních lidských práv a svobod, ale též práv politických, práv národnostních a etnických menšin, práv hospodářských, sociálních a ekologických, ale dokonce i práva na soudní a jinou právní ochranu. V této oblasti recenzovaná monografie interaktivně postihuje nejen judikaturu Ústavního soudu ČR, ale citačně vhodně odkazuje i na obdobné studie v české a slovenské právní literatuře (např. prof. Gerloch, prof. Filip, doc. Klíma, prof. Večeřa, prof. Knapp, prof. Pavlíček, JUDr. Hřebejk, doc. Král', prof. Prusák a další). Domnívám se, že tato část monografie patří mezi těžiště recenzované publikace a zvláště pozitivně hodnotím bohatý argumentační potenciál autora.

Kapitola třetí části C se dotýká střetu mezi deklarovanou právní realitou lidských práv v rámci monitoringu konkrétního dodržování lidských práv. Podnětné jsou odkazy na globální nelegitimní nevládní organizace typu Amnesty International, zprávy ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv ve světě, a dalších i interních pramenů (např. zprávy Českého helsinského výboru).

Část D je stručným vhledem na činnost policie v institucionálním a funkčním srovnání v rámci Evropy a Severní Ameriky. Tato policejní komparatistika je dneska velmi aktuální a tato diskuse je reakcí na recentní postřeh prof. Musila na tzv. policejní hustotu.

Poslední kapitola části D pouze rekapituluje současnou diskusi na strukturalizaci právní vědy, správní vědy a na pokusy na strukturalizaci policejní vědy, resp. na strukturalizaci vědeckého společenství policejních věd. Tato diskuse má neuzavřený předmět vědeckého zkoumání a tyto poznámky jsou vyústěním závěrů výzkumného záměru Policejní akademie ČR „Identifikace a reflexe rizik společenské praxe jako teoretický základ pro rozvoj policejních služeb“, konkrétně jde o shrnutí řešení dílčího vědeckého úkolu I/5 „Aktuální otázky globální bezpečnosti“, jehož odpovědným řešitelem je doc. JUDr. Vladimír Zoubek, CSc.¹

Dále je monografie opatřena stručným závěrem, seznamem literatury (s. 433-462), věcným rejstříkem a jmenným rejstříkem.

Závěrem mohu konstatovat, že monografie doc. Zoubka „Lidská práva - globalizace - bezpečnost“ je vhodným doplňkem pro extenzi právních a bezpečnostních informací a poznatků v rámci globální informační exploze v rámci komparativních právních a bezpečnostních studií nejen pro potřeby širší odborné veřejnosti, ale i pro zasvěcené vědecké pracovníky. Vřele doporučuji tuto učební pomůcku pro doktorandy a studenty nejen čtyř právnických fakult v České republice, ale též pro

¹ Blíže viz: ZOUBEK, V. **Aktuální otázky globální bezpečnosti. Několik poznámek vědecko-výzkumného záměru Policejní akademie ČR č. I/5. Bezpečnostní teorie a praxe**, 2006, č. 1, s. 65-70.

studenty Policejní akademie ČR a čtenáře odborného vědeckého časopisu Kriminalistika.

(Prof. PhDr. Jiří Straus, DrSc.
prorektor pro vědu a výzkum
Policejní akademie České republiky v Praze)